

TU TRIES

Recicla Orgànica

MANUAL DE COMPOSTATGE

Fes compostatge
casolà.

Ajuntament de Vic

Vic,
ciutat a la
mesura humana

Cicle de les restes orgàniques

Tornem a començar

Què és el compostatge?

El **40%** de les teves deixalles són **restes orgàniques**, és a dir, restes de menjar i de jardineria.

Mitjançant el **compostatge** aquests residus es transformen en **compost**, un adob natural que pots utilitzar a l'hort o al jardí.

A casa teva pots reciclar les restes orgàniques instal·lant un **compostador** al jardí. Al cap d'uns 6 o 8 mesos obtindràs un **compost** de qualitat!

De fet, no estem inventant res, aquest procés es dona a la natura i fins fa poc també es feia habitualment a les cases, el femer.

Quines restes pots compostar?

Les restes compostables són les restes orgàniques que generes a la cuina, al jardí o a l'hort:

DE LA CUINA...

Carn
i ossos

Peix
i marisc

Restes de
menjar

Fruita
i verdura

Pa i derivats

Cel·lulosa bruta
de menjar

Restes
d'infusions

Marro
de café

Restes
vegetals

Ecuradents
(fusta)

Suro i llumins

Composta amb moderació...

Restes de carn i peix, formatges i greixos: sempre que n'aboquis hauràs de tenir en compte que hi has d'afegir més matèria seca que amb les restes vegetals per evitar les males olors.

Ossos, espines i closques de marisc: en pots llençar, però triguen més a descompondre's i quan recullis el compost madur els hauràs de tornar a barrejar amb la resta de la mescla fins que desapareguin.

Paper de cuina brut de menjar i taps de suro: també triguen més a descompondre's i poden contenir tintes que contaminin el compost final.

Pells de cítrics: és important no llençar-ne en excés, perquè creen acidesa 4 i poden aturar el procés de compostatge.

DEL JARDÍ O DE L'HORT...

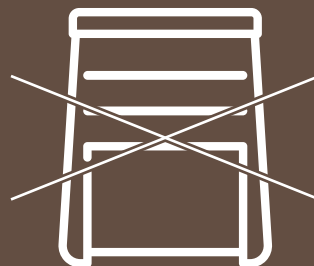
- Gespa
- Fullaraca, branques i pinyes
- Restes de poda triturades
- Restes de l'hort
- Flors i rams marcits

Composta amb moderació...

Pinassa i cendres: si pots evitar-ho, no en llencis, perquè frenen el procés de compostatge.

NO compostis...

- Fustes tractades o aglomerats
- Excrements d'animals domèstics
- Grans quantitats de vegetals podrits, plantes o fruits malalts
- Qualsevol residu inorgànic i no biodegradable!

Què has de fer per obtenir un adob de qualitat?

1. **Buscar una bona ubicació per al compostador**

Col·loca el compostador en contacte directe amb la terra, **mai sobre terra enrajolat o pavimentat.**

És recomanable que estigui entre sol i ombra i que deixis un espai d'uns 50 - 100 cm al seu voltant per poder treure el compost quan estigui llest.

Per comoditat, no el posis gaire allunyat de la cuina.

2. **Abans de començar, posar una capa drenadora al fons del compostador**

Posa una capa d'uns 3 cm de branques triturades i fulles seques al fons del compostador per absorbir l'excés d'aigua de les restes orgàniques i afavorir l'airejament.

3. **Afegir-hi sempre una proporció adequada de matèria humida i matèria seca**

Sempre que hakis d'afegir restes al compostador, incorpora una part de matèria seca per cada dues parts de matèria humida, per evitar les males olors i l'aparició d'insectes.

La matèria humida són les restes de cuina, la gespa, les flors i les fulles verdes.

La matèria seca són les restes de poda, les fulles seques, les serradures, la palla i els encenalls.

4. Voltejar sovint

És l'acció més important per evitar qualsevol problema. Remena la barreja del compostador una vegada la setmana, com a mínim, per afavorir l'airejament. Evitaràs les males olors, la compactació de la mescla, l'aparició d'insectes i l'excés d'humitat.

La barreja s'ha de remenar sense por de dalt a baix, barrejant el més nou.

Remena també, però superficialment, cada vegada que aportis material al compostador.

El millor estri per remenar és una forca. La forca et permet voltejar bé tot el material i així evites que es formin capes.

5. Controlar la humitat de la barreja

La barreja no pot estar ni massa seca ni massa humida, ja que els organismes responsables del compostatge no actuarien. Si està seca, rega-la amb moderació i per aspersió; si està molt humida, afegeix-hi matèria seca i remena-ho en ambdós casos.

65°C

45°C

Com pots saber que el procés funciona correctament?

Hi ha uns quants indicadors que et permetran observar si el procés està funcionant correctament:

La temperatura (45 - 65°C). Si quan remenes observes que la mescla fumeja, això indica que el procés funciona correctament, és a dir, que els microorganismes estan treballant.

Si la barreja està freda, és indicatiu que el procés s'ha aturat per manca de matèria humida, hi has llençat massa matèria seca. Cal que hi afegeixis matèria humida i ho remenis bé.

La humitat (45 - 55%). La mescla no pot estar ni molt seca ni molt humida, la humitat ha de ser similar a la de la terra del bosc.

Si està molt seca pots regar-la amb moderació per aspersió –el millor sistema és amb una regadora– o afegir-hi matèria verda i, en tots dos casos, remenar-ho.

Si està molt humida, notaràs que fa olor de podrit; has d'afegir-hi matèria seca i remenar-ho.

L'airejament. La mescla ha d'estar ben airejada, perquè els organismes que fan el compostatge puguin respirar. Has de voltejar-la un cop la setmana com a mínim i cada vegada que aportis material al compostador per evitar que es formin capes.

Si falta oxigen, apareixeran els organismes fermentadors; ho notaràs per l'olor d'amoniac que desprèn la mescla. En aquest cas has d'afegir matèria seca, voltejar-ho molt bé i repetir aquesta acció els dos dies posteriors.

La presència d'insectes. És normal que trobis insectes a la mescla, ja que són part dels organismes responsables del procés de compostatge. Tot i això, si n'observes en excés, pot ser indicatiu que hi ha alguna cosa que no funciona.

Si hi ha un excés de formigues i han fet un formiguer, és indicatiu que no volteges la mescla amb prou freqüència o que la mescla està massa seca. Remena bé la mescla durant uns quants dies fins que hagi desaparegut el formiguer.

Si hi ha un excés de mosques de la fruita, és indicatiu que la barreja no s'ha fet bé. Has de remenar-ho bé i deixar la tapa oberta durant la nit perquè puguin sortir.

Si hi ha un excés de mosques, vol dir que hi ha massa matèria humida. Afegeix-hi matèria seca, remena-ho bé i posa una capa de matèria seca al damunt de la mescla.

Si hi ha paneroles, és indicatiu que el compost ja està llest per collir.

Com pots aconseguir matèria seca?

És important que sempre disposes de matèria seca per poder fer la barreja adequada dins el compostador.

Has de procurar afegir-hi matèria seca variada.

Aquí tens unes quantes idees que et poden ajudar:

- Pots utilitzar fulles seques durant la tardor i l'hivern. Si en tens en excés, les pots acumular per utilitzar-les a la barreja a l'estiu!
- Pots deixar assecar la gespa uns dies després d'haver-la tallat!
- Pots anar a buscar pinyes i branques, i triturar-les!

Recorda: no utilitzis ni cendres ni pinassa, i no afegeixis restes vegetals massa grolleres al compostador!

Com pots saber si el compost està llest?

El compost triga entre 6 i 8 mesos a madurar. Tingues en compte que a l'hivern el procés és més lent que a l'estiu, degut a les baixes temperatures.

Per saber si ja està llest, hauràs de comprovar que el compost:

- Fa olor de terra de bosc.
- Té un color marró fosc o negre i taca molt poc les mans, perquè no és gaire humit.
- No hi reconeixes cap tipus de resta, excepte alguna branqueta o pinyols, que triguen més a descompondre's. Els has de separar amb un garbell i tornar-los a posar dins el compostador.
- La temperatura és la de l'ambient per la falta d'activitat dels organismes, ja no fumeja.

Com pots aplicar el compost?

ON?	QUINA DOSI?	COM?
Hort	1 kg de compost per m ²	Abans de plantar
Arbres fruiters	Una capa de 2 cm a la base de l'arbre	Tan bon punt s'hagi acabat la recol·lecció de la fruita
Gespa	Manteniment 1 litre/m ² Nova plantació 5 litres/m ²	A la primavera s'hi aplica el compost garbellat
Arbres ornamentals	2 cm a la base de l'arbre	A la tardor
Plantes i flors	Una capa de 2 cm	A la primavera
Transplantaments	Barrejar una part de compost	En el moment de transplantar

Per més informació:

Regidoria de Medi Ambient
Casa Masferrer
Pl. Don Miquel de Clariana, 5
08500 Vic
T. 937 027 283
mediambient@vic.cat

tutries.vic.cat

T. 938 862 100

@vic_mediambient

#TuTriesVic

Ajuntament de Vic

Vic,
ciutat a la
mesura humana

Generalitat de Catalunya
Departament de Territori
i Sostenibilitat

Agència de
Residus de
Catalunya

Consell Comarcal

d'Osona